T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 332
KARAR NO : 2016 / 386
KARAR TR : 26.9.2016

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi istemiyle açtığı rücuen tazminat davasının, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E. Sigorta A.Ş.
Vekili : Av. F. E.
Davalı : Esenyurt Belediye Başkanlığı
Vekili : Av.C. K.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkili Şirketin sigortalısı, A.K.'a ait 34 GF 2923 plakalı aracın Rehberçeşme Mah. Ufuk Cad. rampa üzerine park ettiği sırada, rampadan aşağıya kayan bir çöp konteynerinin araca çarpması üzerine araçta 4.986,00 TL'lık bir hasar meydana geldiğini, hasar için sigortalıya 31.12.2012 tarihinde ödeme yapıldığını; bu kaza sebebiyle oluşan hasar nedeni ile tazminat davasına esas olmak üzere müvekkili adına vekaleten, davalı idareye karşı, 20.09.2013 tarihinde Büyükçekmece 2. İcra Müdürlüğünün 2013/7075 Esas sayılı dosyası ile icra takibi yapılarak, davalı idareye 24.01.2014 tarihinde ödeme emri tebliğ edildiğini, davalı idarenin icra dosyasına itiraz ederek takibin durmasına sebep olduğunu; idarenin yapmış olduğu itirazında, alacağın dayanağı olan belgenin tarafına tebliğ edilmediğinden bahisle, itirazla, alacaklıya herhangi bir borcunun bulunmadığını beyan ettiğini; sigortalıya ödedikleri 4.896,00 TL'lık alacaklarının ödenmesi için İdari Yargılama Usulü Kanunun 13.maddesine göre yazılı başvuru niteliğinde sayılan ödeme emrinin tebliğe rağmen ödenmemesi üzerine dava açma zorunluluğunun doğduğunu ifade ederek; 4.896,00 TL'lık alacağın ödeme tarihi olan 31.12.2012 tarihinden itibaren işlemiş yasal faizi ile birlikte davalı idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle 18.7.2014 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 9.İDARE MAHKEMESİ:25.7.2014 gün ve E:2014/1412, K:2014/1348 sayı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 3.maddesinde; trafik kazasının, karayolu üzerinde hareket halinde olan bir veya birden fazla aracın karıştığı ölüm, yaralanma ve zararla sonuçlanmış olan olay olduğunun belirtildiği, 110.maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." hükmüne yer verildiği; 2918 sayılı Yasa'nın 110.maddesinde yer alan hüküm nedeniyle öncelikle görevli yargı yerinin belirlenmesinin gerektiği; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve işleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesiyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkeme olan Uyuşmazlık Mahkemesinin bu konudaki kararları irdelendiğinde; 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan davaların adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğine karar verildiğinin görüldüğü; bu durumda, kesin olan Uyuşmazlık Mahkemesi kararları ve 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde meydana gelen zararın tazmini istemiyle 18/07/2014 tarihinde açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğinden bahisle; davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar itiraz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu defa, 4.896,00 TL'lık alacağın ödeme tarihi olan 31.12.2012 tarihinden itibaren işlemiş yasal faizi ve %20 icra inkar tazminatı ile birlikte davalı idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle 4.2.2015 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Bakırköy 5.Asliye Ticaret Mahkemesi: 12.2.2015 gün ve E:2015/99, K:2015/105 sayı ile, davanın sigorta şirketi tarafından sigortalısına yapılan ödemenin yasal halefiyet gereğince kusur sorumlusundan rücuen tahsili talebine ilişkin olduğu, halefiyete dayalı iş bu davanın TTK 4/1 maddesinde sayılan ticari davalardan olmadığı gibi, davalı Belediyenin ve davacı sigortalısının tacir vasfının bulunmadığı, uyuşmazlığın ticari nitelikte olmadığı, genel hükümler çerçevesinde Asliye Hukuk Mahkemelerinde çözümlenmesi gerektiğinden bahisle; Mahkemelerinin görevsizliği nedeni ile dava dilekçesinin HMK 114-1/c ve 115/2 maddeleri uyarınca göreve ilişkin dava şartı yokluğundan usulden reddine karar vermiş; bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Bakırköy 5.Asliye Hukuk Mahkemesi: 7.9.2015 gün ve E:2015/300, K:2015/275 sayı ile, somut olay dikkate alındığında uyuşmazlığın çözümünde Büyükçekmece Mahkemelerinin yetkili olduğu gerekçesiyle;

Mahkemelerinin yetkisizliği nedeniyle davanın usulden reddine, karar kesinleştiğinde HMK 20. Maddesi uyarınca 2 hafta içerisinde talep halinde dosyanın Büyükçekmece Asliye Hukuk Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş; bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

BÜYÜKÇEKMECE 1.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 9.2.2016 gün ve E:2015/540 sayı ile, "(…) Dava; davacı şirkete kasko poliçesi ile sigortalı araçta çöp konteynerinin çarpması sonucu oluşan hasardan davalının sorumlu olduğundan bahisle sigortalıya ödenen bedelin davalıdan tahsili istemine ilişkin başlatılan takibe itirazın iptali davası olup, Yüksek Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin 07/10/2015 tarih ve 2015/9536 esas 2015/10260 karar sayılı ilamında belirtildiği üzere "Bir kamu hizmeti görmekle yükümlü davalı idareye 2918 sayılı KTK.nın 7/a maddesinde; karayollarında mal ve can güvenliği yönünden gerekli işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırma görevleri verilmiş bulunmaktadır. Bu görevin 2918 sayılı Yasada verilmiş olması bunun ihlali nedeniyle oluşacak zarardan dolayı idarenin Özel Hukuk hükümlerine tabi olacağı sonucunu doğurmaz. Hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar yönünden idare aleyhine tam yargı davasının idari yargı yerinde açılması gereklidir. Esasen 2918 sayılı Yasanın hukuki sorumluluğa ilişkin 85. v.d. maddelerinde araç işletenin sorumluluğu bu yasa kapsamı dışında tutulmuştur." Bu itibarla dava dilekçesindeki açıklama ve uyuşmazlığın niteliğine göre mahkememizin görevsiz olduğunun, idare mahkemesinin görevli olduğunun tespitine, İstanbul 9.İdare Mahkemesinin 2014/1412 esas, 2014/1348 karar sayılı kararı ile daha önce görev yönünden dava red edilip karar kesinleştiğinden ve böylece olumsuz görev uyuşmazlığı çıktığından 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluşu ve işleyişi Hakkında Kanunun 19. Maddesi uyarınca olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyanın İdare Mahkemesi dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine, görev uyuşmazlığı giderilinceye kadar davanın bekletilmesine karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

Uyuşmazlığın niteliğine göre idari yargının görevli olduğunun tespitine, aynı konuda İstanbul 9.İdare Mahkemesinin 2014/1412 esas, 2014/1348 karar sayılı kararı ile görevsizlik kararı verilmiş ve bu karar kesinleştiğinden mahkemesinden bu dosya aslının istenilmesine, 2247 sayılı yasanın 19. Maddesi uyarınca olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, uyuşmazlık mahkemesinden karar gelinceye kadar yargılamanın bekletilmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 26.9.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Asliye Hukuk Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli yargı dosyasının Mahkemece, ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargı, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

Davacı şirket vekili dava dilekçelerinde, alacakları için icra takibi başlattıklarını belirtmekte ise de, bakılan uyuşmazlığın itirazın iptali davası şeklinde olmadığı, yapılan takip sonucunda ödeme yapılmaması üzerine, trafik kazası sonucu uğranılan zararın tazmini niteliğinde dava açıldığı görülmüştür.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı Şirket tarafından sigorta edilen 34 GF 2923 plaka sayılı aracın 31/12/2013 tarihinde Rehberçeşme Mahallesi, Ufuk Caddesi, rampa üzerinde park ettiği sırada rampadan aşağıya kayan bir çöp konteynerinin araca çarpması nedeniyle doğan trafik kazasından ötürü araçta oluşan maddi hasar tutarı 4.896,00 TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte rücuen davalı idareden tahsili istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi

ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Büyükçekmece 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 9.2.2016 gün ve E:2015/540 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Büyükçekmece 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 9.2.2016 gün ve E:2015/540 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 26.9.2016 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Ali ÇOLAK	Yusuf Ziyaattin CENİK	Alaittin Ali ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Mehmet AKBULUT	Yüksel DOĞAN